

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Felolós szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

A helyi sajtó egyik organumában olyan féle hangokat ütöttek meg, mintha kérdeznék, hogy alkotmányvédő bizottság, hol késsel az éji homályban. A rendőrtisztviselők és biztosok felfüggesztése olyan hirtelen jött, hogy két nap alatt nem lehetett érdekeink megvédéséről gondoskodni. Azonban február elsejéig még van öt teljes nap és ami kések, nem mulik. Az alkotmányvédő bizottság nagyon jól ismeri kötelességét, annak minden egyes tagja át van hatva hivatása nagyságától és az ártatlanul meghurcolt tisztviselők nyugodtan hajthatják álmra fejüket, mert ügyük jó kézben van. Ma délután minden valószínűség szerint ülést tart az alkotmányvédő bizottság, ha a déli vonattal Szabó Kálmán országgyűlési képviselő megérkezik Debrecenbe. A bizottságot csakis az elnök: Thely Kálmán, vagy a két alelnök: Bakonyi Samu, Szabó Kálmán hívhatja össze. A három közül egyik sem volt most Debrecenben, hát hogyan ülésezzen a bizottság, melynek ragaszkodni kell a formákhoz is. Ma már történt intézkedés, nemcsak dr. Révi Nándor részéről, hogy a bizottság összehívassék.

Kovács József polgármester pedig, aki nek hazafiságához szó sem férhet, addig nem szokott nagy horderejű politikai dolgokban jelen viszonyok között intézkedni, míg

az alkotmányvédő bizottságot meg nem hallgatja. Ennek a véleménye pedig mindenkit ki fog elégíteni.

A szerb határt tehát elzárták, jóllehet formális vámháborúra március elseje előtt nem kerülhet sor. Tényleg azonban már tegnap kiűtött a hadakozás s több sertésszállítmányt visszautasítottak Budapestről. A szerb és a magyar osztrák álláspont között jóformán csak etikett-kérdésben van különbség, de ez az árnyalatnyi eltérés rögtön nagyjelentőségűvé válik, ha szemügyre vesszük, hogy az egész vita eredete hol van. Szerbiában a Bulgáriával kötött vámszövetséget első sorban politikai oldaláról nézik és politikai jelentőségéért lelkesednek. Szerbiában a kis Balkán-államok függetlenné tömörülésének első kísérletét látják ebben a szövetségben.

Az első ütközetet a szerbek megayerték, mert Bécsben a vámszövetséget elfogadják. A második összeütközés most ama kérdés körül történik, hogy az elfogadott vámszövetség szövegén belül Szerbia elismerje Ausztria-Magyarország ellenőrzési felülbírási jogát. A bécsi külügyminisztérium legalább azt szeretné akadémikus értékű nyilatkozatban kimondatni, hogy a megkötött vámszövetség szövegét szuverén módon megváltoztatja. Szerbia azonban öntudatosan ragaszkodik hozzá, hogy a vámunió pontjait

csak annyiban lehet megváltoztatni, amennyire az osztrák magyar kereskedelmi szerződés megkívánja. Gazdaságiakban tehát a legudvariasabb engedékenységet ajánlta föl. Ausztria szuverén beleszólási jogát felsőbbes befolyását politikája vezetésébe azonban többé nem ismeri el. A gazdasági külszin alatt tehát itt mélyreható politikai harc folyik, amelynek a során Ausztria-Magyarország balkáni hatalmi köre súlyos válságba jutott. Egyelőre Szerbia önzéletes fellépésére vámháborúval feleltünk. Hogy a viszály további fejlődésében hova fog jutni, hogy lesz e megegyezés és ha lesz, mi lesz az, melyik fél fog engedni, vagy talán mind a két fél enged, — legközelebbi jövőben dől el. Bennünket mélyen érint e dolog gazdaságilag, mert Debrecen élénk sertés üzleti összeköttetést tartott fenn Szerbiával. De az anyagi veszteség mellett ott van ez az erkölcsi megnyugvás, hogy az osztrák gögőt még a kis Szerbia is segít nekünk leörni.

A habozás óráiban.

Írta: Bakonyi Samu.

Béke-hírek, harci hangok kábitó zivajban, egymást elfojtó, veszett zürzavarral, most biztató, majd elriasztó találgatások kelnek szárnyra naponta százával. Mindenki tudni akar valamit,

Szinigazgatói napló.

Ceszmány kis stáció ez a Réceháti. Minden este üres a színház, illetve a vendéglő nagyterme. Harminc előadásra vagyok kötelezve, ha nem lesznek jobb házaim, bezáratom estenként az ajtókat és magam hallgatom végig az előadásokat. Tavaszny Almát, a naivát elbocsátottam. Ideje volt már: mikor felmondottam neki sirt és szemrehányásokat tett... Hogy így meg amugy... 5 negyven éven át volt közmegelegedésre naiva, hálátlanság tölem öt mellőzni. Szegény öreg butor, valóban sajnálom, de amugy is valóságos nyugdíjintézet a társulatom, legalább a legveránabb tagokat kell elküldenem.

Feltaláltam egy új színészházassági módot, melynek révén olcsó tagokhoz jutok. Eddig a fontosabb szerepköröket betöltő férfiak színházak mindég kőristalányokkal házassodtak össze. Így könyebben ment az elszereződésük: a hol a férj mint komikus vagy hős kellett, ugyanott mindég eltért az aszszony is mint kardalonsó; míg az mindig nagyon kétséges lett volna, hogy egy és ugyanazon társulatnál, a hol szükség van a

férfire, mint szóló színészre, ugyanott van e hely a primadonna vagy naiv feleségre. Nos én összeházasítom az én színészeimet úgy hogy a főszereplők kerüljenek össze, aztán ha jön a komikusom és kér, hogy szerződtessem őt és feleségét, a kitől nem akar megválni, vállvonogatva felelem:

— Téged fiam szerződtesznék. Komikusra szükségem van: megadom neked a havi 80 forint gázsit, de mi az istennyilát csináljak a feleségeddel, aki tragika? Ezt a szerepkört nálam hatan is be tudják tölteni. Lehetően öt is itt tartanom. Külömben irgalomból nem bánom, itt maradhat, adok neki 30 forintot.

Mit tegyenek szegények, kénytelenek ráállani és így jutok én olcsó erőkhöz... Hanem ez a közönség csak nem akar beszokni a színházamba. Pedig mindent elkövetek, csak hogy tisztességes előadásokat produkáljunk. Magam, mint a nemzet igazi napszámosa játszom ha helyett, mint naturburs, bonvivant, első, második, harmadik szerelmes, drámai hős, nemes apa... pukkadjon meg a réceháti intelligencia, (?) ha nagyobb Freggoli van nálamnál a világon. A közönség mindig csak a hibákat látja, az előnyöket nem. Szó ami szó, hiba van ná

lam is, de hát anélkül nincs vidéki társulat; azért, ha nálam Bligny herceget frakkban, de ing nélkül járszák, ha „Orpheus a pokolban” című operettben a pokol díszlet helyeit a tengert tétettem be, egész jó a társulatom. Csak tegnap történt egy kis baj, de ez is csakhamar segített. A New-York szépségen két primadonna kell: honnan vegyek én két primadonnát, mikor csak egy van és az is naiva. Fogtam magam és a másik szerepet elfajásztam a társalgási komikával. En nem merem végig nézni az előadást, de olyan különös hangokat hallottam a közönség sorából, mintha nem tettett volna nekik. Ugy látszik, mégis csak hozatnom kell egy igazi primadonnát.

Írtam Pestre az ügynökömnek, szállítson nekem egy fiatal — életben is fiatal, énekesnőt. Okvetlen megkívántatik: csinos arc, formák, megfelelő ruhátár. Hang mellékes. Visszaírt az a gazember, hogy már utnak indított egyet, kitűnő tulajdonságokkal és 300 forint havi fizetési igénynyel ellátva. 300 forint, hiszen ez rettenetes, mióta a színházok rászabadították az izraelita ifjúságot a színpályára, nem lehet a direktoroknak megélni, olyan nagyok a fiatal szí-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, válladékok, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjt).

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszertárban. — Ára Svájcban 4.— frankos.

még se tud senki semmi bizonyost. A „beavatott“ forrásokból is hiába akar nánk a „jól értesültet“ meríteni, mert ugylátszik a válság történetében elérkeztünk ahhoz az időponthoz, ahol a helyes megoldás legnagyobb veszedelemre, a bizonytalanság, a kapkodás — a formula-vadászat elől kezdődik.

Előlről. Mert a mi a mai válságot nem a legújabb fejleményektől, nem is az épen egy éves választások eredményétől, sem november 18-ától, de még nem is az utolsó nagy obstrukciótól és az erre okot adó bécsi katonai követelésektől számítjuk. Nagy hiba volna az 1897. és az 1898. évek végén, valamint az 1899. év elején történeteket elfelejteni. A nemzet akkor is törvényes jogaiért küzdött. Még pedig annyira világos jogaiért, hogy azok értelmét semmiféle osztrák magyarázat ki nem forgathatta.

A gazdasági önállóság kérdése volt a harc tárgya. És a válságot az akkori paktum megoldotta — egy formulával. Pedig ezt a formulát törvénybe is iktatták. A törvénybe garanciákat is foglaltak. Nos, tudjuk, hogy aztán mi következett. A formula a parlamenti béke két tagadhatatlanul helyreállította. Olyan angyalian szelid fuvalmak nem lengedeztek még soha a világ egyetlen parlamentjében sem, mint e paradicsomi béke negyedfél esztendeje alatt a magyar képviselőház vitáiban.

De ha aztán azt keressük, hogy a helyreállított béke meghozta-e a tőle várt áldásokat, nagyon keserves igazságokat kell megállapítanunk. Amit a békével biztosítani akartak, ebből ugyan nem lett semmi. A törvénybe iktatott formula biztosítékai egytől-egyig értékteleneknek bizonyultak. Igaz, hogy nem jött létre az új vámtarifa — de azért tárgyalni kezdték a külfölddel, igaz, hogy

a viszonyosság megsértésének feltétele bekövetkezett, de az önálló vámterület tényleges állapotának ehhez kötött megvalósítására semmi sem történt.

Ellenben a formulás béke mögött ólálkodó militarizmus ugyancsak vérszemmet kapott. Azt hitte, hogy a nagy békeségben akár a hátunkon szánthat és előállott szertelen követeléseivel. A gazdasági önállóságért vívott obstrukció erre feljult a katonai kérdésekben. Ezalatt teljesen áttörték az 1899. XXX. törvényeket s noha a tavalyi választások eredménye szerint a parlament tulnyomó többsége egyaránt követeli a gazdasági önállóságot és a hadsereg magyarságát, a császári hatalom ép oly kevéssé engedi meg az egyiket, mint amennyire utját állja a másiknak.

Hogyan köthetnénk hát annyi küzdelem után olyan békét, amely a katonai kérdésekben felmerült ellentéteket is valamely szépen szóló formulával akarná ideig-óráig elsimítani? Hiszen előbb meghamisították, aztán nyíltan megsértették a gazdasági önállóság törvénybe iktatott formuláját is. A mi alkotmányos életünk teles-tele van az efféle édesvárásu, csábos, altató hatásu, jogfentartó, de következtéseiben ezer tapasztalat homályosítására vezető formulákkal. A kiegyezés negyvenesztendő története gazdasági és katonai téren nem egyformán igazolta-e éppen az utolsó évek eseményeivel a függetlenségi párt politikáját, amely magáról a kiegyezési törvényről is méltón hirdethette, hogy az sem egyébb a dinasztikus és osztrák érdekeket valósággal biztosító — a nemzeti jogokat pedig csak szavakban és látszat szerint fentartó nagy formulánál.

Föltehetjük, hogy valamely új formula valamennyi időre ismét békét te-

remtene. De sosem fogjuk elhinni, hogy az ilyen papiros-megoldás állandó nyugalmat biztosítsa. Csak nagy vonásokban érintettük inkább, mint vázoltuk az egymásra következő események belső összefüggését. De így is minden tisztán látó szem felismerheti a bécsi hatalom rendszerét, amely a magyar parlament békéjét mindig Magyarország sarkalatos érdekei és jogai ellen támadó új háboru zavartalan, nyugodt előkészítésére tudta kihasználni.

Ha most sem okulunk, megint csak odajutunk, ahova a fél megoldások a gyámoltalan nemzeteket mindig sodorták. Nem szavakért szállottunk küzdelembe. Szavakért nem is rakhatjuk le fegyvereinket. Szent igaz, hogy az egész nemzet a békét óhajtja. Ép olyan igaz, mint az, hogy a harcot sem a nemzet kezdte. De az már nem igaz, hogy a nemzet csak békét és mindenáron csak békét akar. Mert a nemzet joggal követeli tőlünk e harcnak eredményeit is. És mi ezt a harcot, amelyet a hatalom kényszerített reánk, amelyben a nemzet a mi hívó szavunkra zászlóink alá sereglett és nem törődve ijeszttéssel, csábítással, szembeszállva üldözéssel, szenvedéssel, kitartott mellettünk mind e mai napig híven és becsülettel, mi ezt az áldozatokkal és tömérdek önmegtadással járó harcot nem fejezhetjük be azzal a kudarcral, hogy eredmény gyanánt beszámolunk a nemzetnek — egy új formulával, amely a támadó hatalomnak mindent biztosít; a védő nemzetnek pedig talán még ígéretet sem ad.

Nem tudhatjuk, nem is találhatjuk, mi készül a Burg titokzatos tanácskozásain. Vannak jelek, amelyek arra mutatnak, hogy a nyílt önkényuralom utjától mégis visszariad a király. De semmi bizonyosság sincs arra nézve,

nészek igényei. Hanem azért 300 forintot még sem fogok adni. A fiatal énekesnőt nagyon udvariasan fogadtam és megállapodtunk abban, hogyha a próba fellépésén tetszeni fog és jó kritikát kap, fizetek neki 300 forintot. A helyi zsurnalisztáival, a „Réceháti Hirharang“ szerkesztőjével pedig megállapodtunk abban, hogy ő nagyon le fogja rántani a kisasszonyt. A próbafellépés pompásan sikerült. Ez a leányzó mint primadonna valóban megér 300 forintot — másnak. Mikor utánna való nap látásán felkerestem, hogy a szerződést megkötötték, örömmel fogadtam.

— Ugye direktorkám mindenkinek tetszettem?

— Téved gyermekem felelém. A helyi magas nivón álló sajtó egyhangulag (csak egy lap van) alkalmatlannak ítéli önt. Itt van a kritika, olvassa el. És átadtam a „Réceháti Hirharang“ legfrissebb számát, melyben Pollacsek ur, a szerkesztő, megrendelésekre és kellő ellenérték mellett ugyancsak lerántja szegényt. Elhalványodott, elszomorodott, de én siettem őt megvigasztalni:

— Nem baj édes fiam, azért nem kell kétségbe esni. Maga még fiatal, kezdő, talán van egy kis talentuma. Most még nincs semmi értéke, de keljő gondos kezek, gyakorlat és helyes utmutatás talán javíthatnak magán. Tudja mit, én pártfogásomba veszem Maradjon itt, megengedem hogy társulatossal játszon, had jöjjön gyakorlathoz. Fizetést is hajlandó vagyok adni, havonta 60 forintot.

Felháborodással hallgatta végig az ajánlatot — és aláírta az elébe tett kész szerződést. Örült szegényke, hogy egyáltalán kapott szerződést februárban.

Már csak egy hétig maradunk ebben a pocék városkában. A színügyi bizottság tagjai (ilyen is van itt, hogy miért, azt ők sem tudják, mindenesetre csak azért, hogy legyen jogcímük ingyen járni színházba), azzal vigasztalnak, hogy végén csattan az ostor; az utolsó hét jövedelme pótolni fogja az eddigi silány bevételüket.

Utolsó előadásul ugyanis — ősrégi szokás szerint — egy jótékonyosul diszeladást kell rendeznem. Jótékonyosulra csak a felülfizetéseket kell odaadnom, a többi az enyém. Ugy mondják ezen a napon még mindig tele volt a színház; no majd meglátjuk. Ma különben furcsa dolog történt az előadás alatt. A közönség (lehetek vagy tizenötön) megakartá verni a sugót, mert nagyon hangosan mert dolgozni. Szerencsére nem történt nagyobb baj: a potyajegysek (lehetek vagy tizenketten) megvédtek a hivatása magaslátán levő sugómat.

Már megállapítottuk az utolsó est műsorát. A következő jótékony célokra fognak betölteni (1) a felülfizetések: a réceháti szegények felszólítására, a „Csak szorosan“ dalárda diszasszajára és a tűzoltóegylet tolólétra beszerzési alapra. Utóbbira vonatkozólag, a célszerűséget illetőleg aggályaim voltak. Mi az ördögnek Réceháton tűzoltó tolólétra? Összesen két egyemeletes ház van a városban. Megnyugtattuk. Előbb lesznek Réceháton palotaszorok, mint ebből az alaptól tolólétra.

A műsor főpontja egy hazafias tárgyú darab lesz. A darab előtt valami diszes tableaut kell rendeznem. A récehátiak nagyon ragaszkodnak ehhez a ponthoz. És megkivánják, hogy az élőképénél mennél több gö-

rögtűz legyen. (Utóbb rajöttem, miért kívánták ezt. A színügyi bizottság egyik tagja — takarékpénztári biz. tag, füssernagykereskedő árulja a tűzijátékszer: ő már számít erre az alkalomra). Megállapodtunk abban, hogy Petőfi szobra előtt fogja az egész társulat elénekelni a himnuszt. Kellékek: sok díszmagyar, néhány palma (esetleg oleander bokor) sok-sok görögtűz és egy Petőfi szobor.

Utolsóelőtti nap. A holnapi bucsu és diszeladásra már minden jegy elfogyott. Igazán kedves ez a réceháti közönség, legalább az utazás költségei térülnek így meg: vagy talán épen azért adják, hogy csak menjünk isten hírével! A diszeladásra is el van rendezve már minden. Csak az élőkép-hez szükséges Petőfi-szobrot nem tudják sehonnán előteremteni. Az egész városban nincs egy Petőfi mellszobor, ez pedig okvetlen kell, enélkül tableaut nem lehet csinálni. A Kaszinó nagytermében van egy Deák- és egy Arany szobor, ajánlották, hogy ezek közül tegyem be az egyiket, de nem lehet, a közönség észrevenné. Deák nagyon kővér Petőfinek, Arany terjedelmre jó volna, de a jellegzetes bajusz teszi lehetetlenné a helyettesítést. Mit tegyek, mit eszeljek ki az utolsó percben, hogy minden rendben legyen? . . . Egy mentő gondolatom van, ez talán beválik. Van a társulatomban egy Kaminer nevű kórista, éppen olyan hosszuhajú, sovány alak mint Petőfi volt. Hátha est a kóristát kimaszkiroznánk Petőfinek? A Lerchner féle fehér festék megadná arcának a gipszöntvény szint, lefilitnének egy székre és lepedőkkel elfödénék a lábait: egész jó szobor alakot lehetne belőle csinálni . . .

hogy a nemzetet kielégítő béke megkötésére tudta volna magát elhatározni. A habozásnak emez óráiban keressen és találjon a küzdő nemzet megnyugvást a törvényes akaratát képviselő alkotmányos többség szilárd és megingathatatlan elhatározásában, amely a becsületes béke megkötését soha sem akadályozta, de amely valóságot követel és testetlen formulákkal Magyarországot államiságát elaltatni többé nem engedheti.

A béke ára — kőbe vésve.

Írta: Kalmár Antal dr.

Elsőször is a kiegyezési törvény paritásos végrehajtása. Ebben benne van:

- a) a magyar udvartartás;
- b) a magyarul beszélő kiegészítő magyar hadsereg; tehát nem a 80 vezényszó, de nem is az önálló magyar hadsereg;
- c) a külügyekben Magyarországnak egyenrangú kormányzati képviselője Ausztriával.

Másodszor: Magyarország gazdasági függetlensége. Ebben benne van:

- a) az önálló vámterület fölállítása, 1908. januárius első napjára;
- b) az önálló magyar jegybank fölállítása ugyanakkorra.

Harmadszor: Az általános titkos választói jog — a magyar állam és törvényhozás teljes magyar jellegének a biztosításával.

Mind a három, illetve hat dolognak pedig junktimmal való egybekapcsolása.

Jegyzet: Értsük meg jól, hogy ezek a dolgok még csak hatvanhetes morzsákat jelentenek és még semmiképpen nem jelentik a perszonál unió alapul Magyarországot állami függetlenségét, — tehát még semmiképpen nem jelentik a Negyvennyolcat.

Persze, hogy ez lesz a legokosabb, megyek és haszélék a rendezővel.

Meg volt a diszelladás is. No avval az élőképpel szépen jártam: az egész ország kacag az eseten; ilyen skandalum még nem esett meg nagy Rípaországban. A mint megállapodtunk, Kaminer kóristát szépen kimaszkíroztuk Petőfinek. tökéletes volt ez az ember. A mint ott állt festői leplekbe burkolva, arca pompásan kimaszkírozva, márványfehéren, még a mellette állók sem vették észre, hogy az tulajdonképpen egy szegény éhes kórista. Körülötte állt művészes elrendezésben az egész társulat. A nézőtér zsúfolva volt: a mint felgördül a függöny, izgatott kíváncsisággal tekint mindenki a színdadra. A festői osztorozat általános ááá-t csalt a nézők ajkára. A karmester int, a zenekar belekezd a himnuszba, a nézők mind felállnak, a társulat tele tudóval kezd bele a nemzeti imába... és ebben a peroban az a szerencsétlen Kaminer megfedekezve magáról, az általános lelkes hangulattól megkapva, ő is felemelkedik ülőhelyéről fehérre mázolt pofájával, koszorúval a fején lepedőbe burkolva... és kóristai szokásához híven ő is vele énekel a többiekkel. — A közönség majd kiugrott a bőréből kacagtában, a karmester leszédült a székéről, a komikusom, a ki az öncsinálta viceitől négy év óta buskomorságban szenvedett, nevetőgörcsöt kapott. A közönség egyre csak a jelenet megújítását kívánta: annyi szent, hogy feledhetetlen estét szereztek nekik. A jövendőlemmel különben én is meg vagyok elégedve. A tüszölők toló létrájára igaz, nem sok jutott, de nekem maradt vagy háromszáz forint netto bevétel.

Vajda Ernő.

Megokolás;

Az első és második pont azon alapszik, hogy meg kell adni a magyarnak azt, ami már a magyaré.

Ámde mi a magyaré?

Első sorban az, ami már egy meglévő törvénybe van iktatva. A kiegyezési törvénybe pedig be van iktatva a magyar udvartartás és a dualisztikus alkotmánynak teljes paritása. Eme paritás alapján adják tehát meg a magyarul beszélő kiegészítő magyar hadsereget (most nem követeljük az önálló magyar hadsereget, mert ez még nincs törvényben és a Negyvennyolc az országgyűlésen még nincs többségben) és adják meg a külügyekben Magyarországnak Ausztriával egyenrangú kormányzati képviselőjét.

A magyarul beszélő kiegészítő magyar hadsereg nemcsak a kiegyezési törvény paritásos végrehajtása alapján követelhető, hanem ama közjogi sarkétel alapján is, hogy a magyar királynak a magyar nemzetől kapott magyar katonai felségjogai alapján, nincsen joga a kiegészítő magyar hadsereg magyar nyelvét — németté tenni.

Első törvénybe van iktatva továbbá az önálló vámterület jogi állapota is. Ez a törvény 1907. december 31. én lejár. Ekkor tehát föl kell állítani Magyarországot és Ausztriát között a vámsorompókat. Legyen meg az önálló vámterület, amely millió, meg millió embernek ad új kereseti foglalkozást, tehát a legszükségesebb dolgot: a minden napi kenyerét nyújtja a nemzet millióinak. Ha a vámsorompókat 1908. január első napjára fölállítjuk: ebben az esetben ugyanekkor az osztrák-magyar bank szabadalma is önmagától megszűnik.

Nincs még törvénybe iktatva az általános, titkos választói jog. Ez tehát csak akkor lesz a magyar nemzeté, ha előbb törvénybe lesz iktatva. Tehát törvénybe kell iktatni, egy millió választópolgár helyett legyen három millió, de a törvénybe való iktatás mellett biztosítani kell — nem a magyar hegemoniát, hanem a magyar állam és törvényhozás teljes magyar jellegét.

Minthogy pedig két országos tábor van arra nézve, hogy mit kapjon meg a magyar nemzet először: azt-e, ami már törvénybe van iktatva, vagy azt-e, ami még ezután lesz törvénybe iktatva: a kétféle dolgot junktimhoz kell kötni, mert ha nem kötjük össze junktimmal: félső, hogy egyiket sem kapjuk meg.

Vagyis, amikor biztosítatik a kiegyezési törvény paritásos végrehajtása, az önálló vámterület és jegybank fölállítása, ugyanekkor törvénybe iktatódik az általános, titkos választói reform is. Vagy megfordítva: amikor az általános, titkos választói reform törvénybe iktatódik: ugyanekkor biztosítani kell a kiegyezési törvény paritásos végrehajtását, a kiegészítő magyar hadsereg magyar nyelvét, az önálló vámterületet és jegybankot, 1908. januárius első napjára.

Ez a junktim — és ez a megoldás.

Enélkül nincs és nem is lesz béke Magyarországon. Jöhet ránk a bécsi dögghalál, a bürök és méregpohár, a katonai diktatura, golyó és kasztófa: ebből a kőbe véssett béke árából nem fogunk engedni. Ha kell, újra birokra kelünk Béccsel, hogy újból ő legyen alui, mint volt 48-ban.

De ebben az esetben ne is számítson Bécs többé Hatvanhétre, mert ekkor közjogilag már csak a Nap jöhet: a Negyvennyolc!

Egyház és iskola.

Presbiteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház január 28. án, vasárnap délelőtt 10 óráko. az egyház gyűléstermében presbiteri gyűlést tart. A tárgysorozat a következő: 1. Jelentés arról, hogy az 1905. évi december 26. án tartott presbiteri gyűlés jegyzőkönyve december hó 29. napján hitelesítetett. 2. Bészler Károly új egyházközségi bíró eskütétele. 3. Esperes ur 987—905. sz. körlevele a háromszázados Booskay-ünep idejének megállapítása tárgyában. 4. A közalapi állandó bizottság 1906. január 18-iki üléséről szóló jegyzőkönyv az 1905. évi közalapi számadás tárgyában. 5. A pénztári hivatal jelentése az ismétlődő iskolai tanítók tiszteletdíja tárgyában. 6. A közigazgatási bizottság határozata a tanári lakások adómentessége tárgyában. 7. A városi tanács 15,994—1905. sz. határozata a Mária Terézia féle árvatartó alap számadási kivonatainak az okmányokkal egybehasonlítása és záradékolása tárgyában. 8. A városi tanács 58—906. sz. levele arról, hogy a volt gazd. intézet épülete még a miniszterium tulajdonát képezi. 9. A gazd. bizottság f. évi 43. sz. végzése Kulcsár Imrénnek a Piac-u. 2. sz. ház bérbeadása elleni felebbezése tárgyában. 10. Az egyházi ügyvéd jelentése a pénzügyigazgatóság 39,595—IV,—1905. sz. végzésére Tar Márton kötelezvénye tárgyában. 11. A lelkesi kar vélelménye a magyarországi „pro Calabria” bizottság megkeresése tárgyában. 12. A „Debreceni Főiskolai Lapok” szerkesztőségének kérvénye 100 korona segélyre. 13. A Vecsey—Bruckner kegyes alapítványhoz tartozó házhelyek értékesítésével megbízott küldöttség javaslata telek eladás tárgyában. 14. A gazd. bizottság f. évi 9. sz. végzése a Tóth János házonbérletében levő ingyenes iskoláztatási földön a tanya-épületen végzett javítás és átalakítás átvétele tárgyában. 15. A gazd. bizottság f. évi 61. sz. végzése az 1906. évi költségelőirányzat betérjesztésével. 16. A f. l. i. igazgatótanács 1226—1905. sz. végzése a tanítótestület azon kérése tárgyában, hogy tagjainak a felső leányiskolába és tanítóképzőbe járó leányai tandíjmentesek legyenek. 17. Az iskolaszék 751—1905. sz. végzése az iskolagondnok 1902—3. és 1903—4. isk. évi számadása tárgyában. 18. Az árvatartó bizottság 1654, 1806. sz. végzése az 1905—6. isk. évre tartozó tanszerek beszerzéséről adott elnöki számadás felülvizsgálása tárgyában. 19. A gazdasági bizottság 1880—1905. sz. végzése Balog László eljárónak drágasági pótlék adása iránti kérvénye tárgyában. 20. Vecsey Imre gazd. elnök jelentése arról, hogy a pénztári ellenőri hivatal Szűcs Elek ellenőr betegsége miatt a helyettesnek átadott, tőle az ellenőr felgyógyultával visszavétetett és az ellenőr kauciója kicsérletetett. 21. Biró Sándor számadó kérvénye fizetésének mérsékelt emelése iránt. 22. Bátor Debreceni Lajos kérvénye pénzbeli segélyért. 23. A gazd. bizottság 1900—1905. sz. végzése az egyház pénztárának küldöttség által való megvizsgálásáról. 24. A békéscsabai ref. hívek kérése templomépítésre segélyért. 25. Iskolaszéknek 1593—905. sz. végzése a tanítótestület 1905—6. évi költségvetésének megerősítése tárgyában. 26. Ugyanok 1628. sz. végzése Hatvani József tanító ötödéves korpólléka kiutalása tárgyában. 27. Ugyanannak 1629. sz. végzése Hatvani József tanító költözöködési költségének megtérítése tárgyában.

Az előrelátás nem gyávaság.

Két határozat fekszik előttünk. Szeged és Ujvidék városáé. A határozatok feleletet képeznek arra a rendeletre, melylyel Kristóf az adók beszolgáltatását követeli, és amely rendelet teljesen analóg azzal, amely Szabadka ellenállását akarta megtörni.

Két határozat, amelyek mindegyike felháborodással, bátran utasítja vissza Kristóf vakmerő ténykedéseit, mindegyik egyformán célozza a nemzeti igazság diadalát és csak a módjaira nézve tér el egymástól.

Ujvidék merészebb, Szeged okosabb. Ujvidék városának közgyűlése ki mondja, hogy régi ellentálló határozatát fönntartja, a mai kormányzatot büns merényletnek tartja, az adókat ki nem szolgáltatja, a tisztviselőknek 4 havi fizetését kiutalja és jóléti bizottságot alakít.

Mindezt megteszi Szeged is. Csupán az adók beszedését nem tagadja meg, mert így parancsolja ezt a helyzet ellenállhatatlan kényszere.

Ujvidék határozata csak merészségében mulja fölül Szegedét. A hazafiság egyforma. De jogosan vehető fel a kérdés: hogy a városok ellentállása és általában a nemzeti harcban való részvétele, mely esetben eredményesebb: ha a határozataikkal oly módon provokálják a darabant kormányt, hogy az — miután mindeare képe — esendő és katonai fedezettel töri le az ellentállást és küld a városok nyakára hóhérokat, vagy pedig kellő számítással és megfontalással a már befizetett adókat beszedeltetik, nehogy az erőszakos hatalmat magukra zudítsák?!

Azok, kik adójukat — a hazafias kötelesség ellenére — beszedeltették, vagy ki nem kerülhető okokból tették azt, vagy a nemzet küzdelmét akarták gyengíteni. Mindkét esetben az ellentállásnak számottevő tényezői nem lehetnek. Mert az ellentállás nem azáltal lesz erőssé, ha a kormány az önkéntesen befizetett pár százezer forintot nem kapja meg! Hisz a pénzforrása még nem merült ki. Az ellentállás a közérzésben gyökeredzik és a kozakarát szentesítésével lesz erőssé. Nem lehet tehát végelünk, hogy a hazafiatlanok csekély száma által befizetett adókat ne adjuk ki a kezünkből, hanem igenis: hogy ne legyen senki, aki adót fizessen, és ne legyen, ki katonasorba álljon!

Ez az előrelátás politikája. Mert jól tudjuk azt, hogy az adók be nem szolgáltatása hazafias tisztviselők felfüggesztését és darabant-bitangok kiküldetését vonja maga után. Tehát ilyen órátlan himpellérekkel fertőztessük meg városunk levegőjét, mikor ügyeink, a város érdeke derék, hazafias tisztviselők kezeibe van letéve? A kormány megfizetett lapjai kannibáli örömmujongásba törnek ki, ha valamely város beszedelteti — böles előrelátásból és az ellenállhatatlan kényszer alatt — az adókat. Leszerelésről, megtörésről beszélnek.

Nos, ez galád haszugság, amelylyel csupán az ellenzéket akarják ugratni, erőszakot akarnak előidézni, hogy erőszakkal felelhessenek, nyugodt, böles előrelátásunkból a megdondatlan vakmerőségbe akarnak dönteni, hogy annál hamarabb eljőjön az ó aerájuk: az abszolutizmus. Féktelen autokratákkal, a zsarnokság bérenceivel szeretnék benépesíteni városainkat.

Ne ülünk fel nekik! A józanság ma a legnagyobb polgárerény, az előrelátás pedig nem gyávaság.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Vasárnap, Jan. 28. d. u. „Katalin” operett.

Este: „Csöppség” vigjáték.

Bérlet 99. szám (C)

Péntek, 1906. évi január hó 26-án:

A drótos tót.

Nagy operette, előjátékkal 2 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Günther, bádogos mester — Sarkadi V.
Mici, leánya — — — Fóthy Frida.
Jankó, üzletvezetője — — — Békefi Lajos.
Pfefferkorn Lipót — — — Polgár S.
Zauska, cselédleány — — — Zilahyné V.

Holnap, szombaton, január hó 27-én:

A postás flu és huga.

Énekes bohózat.

Jerikó falai. Tegnap este ezt a határos színműt ismételték meg általános tetszés mellett. Most is Almássy Lola és Szakács Andor arattak zajos sikereket.

Drótos tót. Ma, pénteken este Lehár pompás zenéjű operettje kerül színre. A közönség különösen Zilahyné S. Vilma alakítása elé tekint nagy érdeklődéssel, miután e darabban Aradon nagy sikert aratott. A többi szerepek is a legjobb kezekben vannak.

Postás flu és huga. A múlt vasárnap ez a józú bolondság nagy sikert aratott. Az igaz is, hogy aki jól akar kacagni, az nem fogja elmulasztani megtekinteni.

Vasárnap a színházban. Ugy délutánra, mint estére pompás darabokat tűzött ki az igazgatóság a szezon legnagyobb sikerű újdonságaiból. Este a Katalin operett kerül színre a címszerző Zilahynéval, este pedig a Csöppség Szabó Irmával és Zilahyval.

H I R E K.

Január 26.

Nevezetes napja ez a magyar történelemnek. Az első évfordulóját üljük ma a hatalmon 37 évig levő korrupt szabadelvű párt megszűnésének, amely a mostani súlyos politikai bonyodalmaknak a legfőbb oka.

Harminehet esztendeig garázdálkodott Magyarországon egy politikai-párt, melynek gyökere a nemzet félrevezetett részében eredt, míg virága a bécsi Burgban pattant ki. A 67 iki kiegyezés óta, melyet szándékosan félremagyaráltak, ez a párt folyton olyan törvényeket hozott, melyek minden egyes szakaszában akadt kibuvó és akadt mód a hatalom beavatkozására.

Mikor már a függetlenségi és 48-as párt annyira, amennyire megerősödött és gróf Tisza Istvánnak sok borsot tört az orra alá, be akarta hozni a klotürt, a parlamenti szájkosarat. És ekkor jött 1905 november 18-ika.

Mindenki tudja, hogy ez a nap korszakot alkotó volt Magyarország történelmében. A lex Dánielt megszavazták. A december 13 ika pedig össztörte. A hazafias elkeseredés olyan jelenetet rögtönzött, amely páratlanul áll a nemzetek történelmében. Kikergette a feldühödött ellenzék a darabantokat, a zsebkendő képviselelőházi elnököt és a parlamenti szólás szabadság előlézésére vállalkozó kabinet tagjait. Össztörte a padokat, törvénykönyveket hajigált a husos fazék mellett lebzselő alakok fejéhez.

Ezután következett Tisza gróf nagyhangú kijelentése.

— Itéljen a nemzet.

És a nemzet itélt és ez az ítélet porba sujtotta, megsemmisítette azt az erkölestelen politikai pártot, melynek korosmagyar tagjai a császári ház talpnyalásaiban görnyedeztek.

Január 26-án, ma egy esztendeje felhangzott szerle ez országban.

Ha még egyszer azt üzeni . . .

és a függetlenségi és 48-as eszme diadalmaszkodott mindenfelé. Hiába volt az erőszak a hivatalos presszió, a lélekvásárlás. A magyar nemzet öntudatra ébredt, leesett a 37 éves hályog a szeméről és elűzte a törvényhozó testületből az ellene törő alakokat.

Január 26-ika rendszerváltozást kellett, hogy jelentsen. De sajnos várakozásunkban csalódtunk. Azok, akik leginkább provokáltak a nemzet ítéletét, azok nemcsak hogy

nem respektálják, hanem lábbal tipornak mindent, ami a januári nagy nappal összefüggésben van.

Az új országgyűlést február 15 ikére összehívták, majd elnapolták, majd ismét összehívták, majd újra elnapolták. S ez így ment egy teljes esztendőn keresztül, anélkül, hogy ez a megizmosodott, munkára vágyó parlament dolgozni tudott volna. A helyett kilátásba helyezték a végtelen nyomort és szenvedést, melyből mi debreceniek már megkaptuk a kóstolókat.

Mult év január 26 án itélt a nemzet!

Félre nem magyarázható világossággal jelölte meg azt az utat, melyen haladni kíván. Nemzeti irányban akar fejlődni és elkergette azokat, akik ezt megakadályozni törekedtek. De az elsőpört szabadelvűek helyébe akadtak más korosok, udvari uszályhordozók, akik nem törődve a nemzet ítéletével abszolutizmussal akarják kormányozni ezt az országot.

Mi nem félünk az akasztófától és golyótól. Hisz hazánk legnagyobb fiai is ott végeztek be dicő életüket. Nagy a mi türelmünk, de reszkessen az, ki visszaél vele.

A nemzet itélt, de jaj Bécsnek, ha a nemzet végre hajlja ítéletét!

B. J.

A rendőrtisztviselők felfüggesztése. Kovács József polgármester ma délután küldi szét a rendőrtisztviselők felfüggesztésére és helyettesítésére vonatkozó rendeletét. A polgármester tehát végrehajtotta a törvénytelen belügynök rendeletét Orosz László rendőrfogalmazó és Szöcs Lajos rendőrbiztossal szemben, akik pedig választott tisztviselői a városnak. Nem tudjuk az okát adni a polgármester eljárásának, csak csodálkozunk fölötte. — Egyébiránt K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány helyettesítésére Simon Miklós rendőrkapitányt, ennek helyére pedig Vetésy Béla rendőrfogalmazót, Orosz László rendőrfogalmazó helyettesítésére Balogh Sándor közigazgatási gyakornokot rendelte ki. Szöcs Lajos rendőrbiztos helyettesítéséről nem intézkedett, hanem utasította Vaday rendőrfogalmazó főkapitányt, hogy a szolgálatot úgy ossza be, hogy az csorbát ne szenvedjen.

A V. H. O. Sz. köréből. A vidéki hírlapírók országos szövetsége legutóbb Budapesten tartott tisztújító közgyűlésén dr. Kardos Samu ügyvédet a Régiokiratok és levelek tára felelős szerkesztőjét igazgatósági póttaggá választotta meg.

A „Zion” egylet társasvacsorája. E hó 27-én szombaton este 8 órakor tartja meg a „Zion” betegsegélyző egylet a Csapó utcai „Korona” vendéglő helyiségében a minden évben szokásos társasvacsoráját, amelyet táncmulatság fog követni. A rendezőség a hölgyeket minél egyszerűbb öltözékben való megjelenésre kéri. A kedélyesnek ígérkező mulatság iránt már most is nagy az érdeklődés. A belépődíj személyenként egy korona.

Egy jótékonyos estélyről. A „Bika” szálló dísztermében esütörtökön szokatlanul vidám estélyen Debrecen társalmának előkelő közönségét láttuk együtt. Az estély humánus célt szolgált. Jótékonyoságot gyakorló és szórakoztató volt. Az illusztrus rendezőség, mely évek óta ama nemes célt gyakorolja, hogy a felolvasó estélyekből származó jövedelmekből szegény iskolás gyermekeket ruház föl és a csemetéket tankönyvekkel látja el a tegnapi estélyen különösen

kitett magáért. A szokásos felolvasó estély tegnap hatásos változatosságokban bővelkedett. Az ilyen változatos és mondhatni művészi bőséges műsor rendezése meg is teszi hatását, mint ahogyan tegnap a tény az estélyen jelen voltak tapasztalhatták, mert a műsor mindegyik számát valóban önzetlenül, zajos tapsokkal honorálták. A műsor bevezetője Rác Károly ideális nyitánya volt, majd Kondor Ernő a debreceni színház tagja előbb humoros kuplék dicskrét előadásával, majd a hegedűjén eljátszott mókás számai val keletett nagy derűltséget. Jól megérde melet tapsokban részesült. Utána Zilahy Gyula magánjelenete aratótt méltó sikert. — Nem mindennapi látványosságot nyújtott a Percel nővérek, ugyisintén Alföldy táncosnár tanítványai által bemutatott „a tánc fejlődésének ismertetése” címen előadott bal letszerű táncsorozat. A táncokat Drumár János zenedei tanár humorosan bár, de jelleg zetes módon magyarázta. Percel nővérek temperamentumos olasz, kék vók és csárdás táncosait a közönség szűnni alig akaró tapsviharral jutalmazta. Utolsóként Sarkadi Vil mos a tőle megszokott gyakorlottsággal elő adott kupléi kacagtatták meg a jelenvolta kat. A rendezésért Wolaffka Nándor püspö köt méltán megilleti a hálás elismerés, mert az estély rendezése körül kifejtett buzgósá gának köszönhető, a jótékony alapnak jut tatott nagy összeg, amelyet az estély jöve delmezett.

— **Tejhamisítás.** Dr. Varga Emil ke rületi orvos ma reggel Erdős Sándornénak Dágenfeld tér alatti levő 2. számú sátorá ban nagyobb mennyiségű hamisított tejet talált. Dr. Varga kerületi orvos az összes tejkészletet lefoglalta és a lelkiismeretlen tejhamisító kofaasszonyt a rendőrségnél fel jelentette.

— **A lovászok új ruhái.** A városi törzsménesnél alkalmazott tíz lovász ma a városi tanács jóvoltából vadonat új meleg öltönyökhöz jutott. A ruhákat Vámos és Szedlak cég szállította és Király Gyula ta nácsok a mai átvétel alkalmából azoknak jó minősége és szabása fölött meglepedését feje tte ki.

— **A csempészek ellen.** A külsősé geken történt parcellázások révén keletkezett közlekedési utakon az ily körülmény követ keztében megnehezített ellenőrzés folytán vigan folytak eddig a fogyasztási adó alá eső cikkek csempészése. A bajon a tanács most úgy segít, hogy a mintegy természet szerűleg keletkezett és felszaporodott mellék utakat, ösvényeket egyszerűen felárkoltatja, miáltal a külsőségekről a városba jövők kénytelenek lesznek az országuton közle kedni és — vámot fizetni.

— **Tolonc utca.** Lőrinc András rézműves segédet, továbbá Kovács Mari foglal kozás nélküli cselédet és Sebestyén Sándor napszámost csavargáson érte a rendőrség. A rendőrségre kísérték, honnan őket illető ségi helyekre toloncolják.

— **Kolduló orosz herceg.** Egy orosz főhadnagy, névszerint *Cvetkó Petroff* herceg személyében érdekes vendége van teg nap óta Debrecennek. A főhadnagyot a szeptemberben kitört kievi zavargás egyik napján kiküldték a zsidók ellen, ő azonban századjával nem lövett rájuk, hanem a rabló és fosztogató hülígánokra. Ezért aztán büntetés járt rá, ami elől a főhadnagy a legénységével együtt megszökött. Magyar országba egyedül jött és innen Svájba ké szül, hogy Gapon és politikai menekült társait meglátogassa. Eddig tart a titokzatos orosz herceg meséje. A zord próza azonban az, hogy ő kegyelmessége — koldul. Járt legutóbb Nagyváradon is, honnan tegnap érkezett Debrecenbe, ahol a Bika szállóban vett lakást.

— **A Népsegélyző-Bank** megnyit Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lam precht-palota földszint az udvarban.

— **Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrőt,** mert legjobb bajusznövész és ápolószerszám az összes bajuszpédró készítmények között. Hatása gyors

és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth utca.

TAVIRATOR.

Gróf Andrássy kihallgatása.

Budapest, január 26. A király ma délelőtt tizenegy órakor magánkihallgatáson fogadta gróf Andrássy Gyulát. A magánkihallgatás jóval tizenkét óra után ért véget. A Burgból senki sem látta Andrássy elmenni, bár a fürge bécsi újságírók a Burg minden kapuját elállták. Senki sem tudja, hogy Andrássy hol lakik, senki sem beszélt vele s így a lefolyt kihallgatásról nem is nyilatkozhatott. Beavatott körökben azonban azt hiszik, hogy a mai kihallgatás a béke esélyére nem volt kedvezőbb hatással.

Gróf Andrássy Gyula Bécsben.

Bécs, január 26. Gróf Andrássy Gyula gróf Hadik János társaságában ma reggel Bécsbe érkezett és a pályaudvaron egy ismerőse várta, akivel egy főúri családhoz hajtatott.

Andrássy Bécsbe marad.

Bécs, január 26. Gróf Andrássy Gyula a délután folyamán meglátogatja Pitteich hadügyminisztert, kivel a katonai kérdésekről fog tanácskozni. A király minden valószínűség szerint holnap délelőtt újra fogadja Andrássy Gyulát magánkihallgatáson.

Pártközi konferencia.

Budapest, január 26. Délelőtt tizenegy órakor az összes parlamenti pártok pártközi konferenciára gyűltek össze a képviselőház delegációs termébe. Az érdeklődés meglehetősen langyos volt, a függetlenségi pártból alig voltak többen negyvennél. A vezérférfiak közül csupán Kossuth Ferenc, Apponyi Albert, Bánffy Dezső, Darányi Ignác és gróf Zichy János jelentek meg. Elnökké egyhangulag Kossuth Ferencet választották meg, jegyzővé pedig Tóth Jánost. Gróf Hadik János ismerteti a pártközi értekezlet célját és kijelenti, hogy ennek tisztán jótékonyági jellege van, nem pedig politikai.

— A mai értekezletre meghívták az összes parlamenti pártokat. A horvátok és nemzetiségiek megígérték részvételüket míg a szabad elvű pártiak kijelentették, hogy nem vesznek részt az értekezleten. — Tóth János felolvasta a vezérlő bizottság felhívását a póttartalékosok felszegélyezésére vonatkozólag, amelyet az értekezlet magáévá tett. Egyben felhívják az összes képviselőket, hogy adakozzanak a póttartalékosok családjai számára, kijelentvén azt is, hogy csakis a nős és családos póttartalékosok részesülhetnek segélyben.

A pénz kezelésére bizottságot választottak, melynek tagjai lettek: Leszkay Gyula, Semsey László, Dániel László és Zboray Miklós. A horvátok és a nemzetiségek később nevezik meg tagjaikat. A képviselők az értekezlet után még sokáig maradtak együtt a delegációs teremben, a hol a béke esélyei-

ről folyt a vita. Különös figyelemmel hallgatták gróf Apponyi Albertet, a ki a tisztességes béke feltételeit fejte gette.

A főváros ellenállása.

Budapest, január 26. A főváros ellentállásának szervezésére kiküldött bizottság ma délelőtt tartott ülésében megszövegezte a holnapi közgyűlés elé terjesztendő indítványt melyet Hook János fog beterjeszteni. Az indítvány szövege olyan erősen radikális, amelyet még az ország egyetlen törvényhatósága sem produkált. Nagyon valószínű, hogy az indítványt egyhangulag fogja elfogadni a közgyűlés, amelyen Halmos János polgármester fog elnökölni.

Törvénytörés.

Nebántsvirág kisasszony.

Ábrándos, kék szemű bakfis leánya állt ma a járásbíró előtt, mint panaszos. Tömött szőke fürtjei kacéran öleltek hosszú szempilláival, szerelmesen simulva egymáshoz s bármennyire is igyekezett apró kis fehér kezével karikába leőnlő fürtjeit a szeméiről, melyeket szemérmesen lesütve tartott, eltávolítani, azok pajkosan újra és újra visszahullottak. A komor tárgyalóterembe varázsolt üde tavasz derűs fényt hozott magával. Még a bíró barázdás arcára is kiült egy-egy fáradt mosoly, ahogy kihallgatta a bájos panaszoszt.

— **Kegyed azt panaszolja** — kezdi meg a tárgyalást a bíró — **hogy ez a két ur — itt rámutatott két aszfaltfigurára — kegyedet goromba szavakkal illették. Hát mondja el kérem, hogy is történt az eset?**

A leánya rózsás fülecskái leghegyéig pirulva, izgatottan izgett-mozgott egy darabig, majd erőt véve magán, a cseresznye ajkak szétnyíltak és a fürge nyelvről, mint a gyorsan forgó rokkáról a fonal, pergett bámulatos gyorsasággal a szóáradat:

— **Hát kérem szépen, úgy történt a dolog, hogy én akkor vasárnap délután ott sétáltam egyik fő utcai vendéglő előtt és a bátyámat vártam, kinek 4 órára adtam találkát. Ez a két ur — itt vilámló, lesújtó tekintetet vetett a két vigyorgó figurára — oda szemtelenkedett hozzám. Az egyik jobbról, a másik balról fogott közre és ducára tiltakozásomnak, mellém szegődtek, s egyik azt sugta a fülemben: — **Picike! ne legyen olyan „nebántsvirág!”****

— **És ön ebben sértést vélt föltalálni — vág közbe a bíró.**

— **Természetesen! Érttem és jól az ily kétértelmű szavakat.**

— **No és történt még valami? — kérdé a bíró.**

— **Hogyne! A másik megcsipette az arcomat, mire én sírva elfutottam. Csak később tudtam meg a nevüket és jelentettem föl azt a két neveletlen embert. Kérem a bíró urat, nagyon megbüntetni, mert én igenis nebántsvirág vagyok.**

A bíró komor tekintete ezután a két Darwin-utód felé fordult, akik beismerő valamást tettek ugyan, de azzal védekeztek, hogy a leánya mosolygó arca bátorította fel őket.

— **Nem maguknak mosolyogtam — kiáltotta fel hangosan a panaszos nő.**

— **Hát valakinek mégis csak mosolygott? — kérdé nevetve a bíró.**

— **Igen kérem, de ez nem tartozik ide — felelt zavartan a — nebántsvirág.**

A bíró is így találta s a két aszfaltnok urat urat 40—40 koronáig lebüntette.

A vádlottak és a panaszos is megnyugodtak az ítéletben s a kis nebántsvirág bájos pukedlit csinálva, diadalmas mosollyal hagyta el a bíró szobáját.

Közgazdaság.

Szerbia tiltakozása. A Szerb kormány elhatározta, hogy tiltakozni fog a határzárnak Ausztria Magyarország részéről való elrendelése ellen. Ha a tiltakozásnak nem lesz eredménye, akkor a kormány nagyon éles represszáliákat fog alkalmazni. Különösen a vágómarha ellen elrendelt határzár itt az állategészségügyi egyezménybe ütközönek tekintik. Két Németországba szánt kocsiakomány husnak a zínonyi pályaudvaron való visszautasítása miatt az itteni német követség valószínűleg tiltakozni fog.

A vámzászió vége. Ez év február elejétől kezdve az ezüstforintokban eszközlendő vámfizetéseknek az arany ársziója 20 százalékban van megállapítva. Miután a március elsejével életbelépő új vám-tételek koronaértékre szólnak, melynél a magasabb aranyérték tekintetbe van véve. Az új vámok érvényre jutásával megszűnik a behozatal: vámok fizetésénél eddig szokásban volt valutaespekuláció. Az aranyzászió a vámforgalomban 1882 óta van érvényben és különösen a valutarendezés előtti időben erősen hullámzásnak volt alávetve.

A nemzetközi cukorpiac helyzete. A nemzetközi cukorpiac múlt heti helyzete az angol vásárlások, a japáni és keletindiai beszerzések hatása alatt állott. Különösen német, osztrák és kis részben magyar finomítókat keresték a magát fedezni akaró fogyasztás. Ennek következtében a finomítók a nyerscukorgyárosok által piacra vitt nyerscukrot magukhoz vonák. Általában azonban a külföldi fogyasztásnak ezen vásárlókedvét nem tartják hosszú tartalmúnak és azért a piacokon a hangulat nyugodt volt, sőt a répatermelés jelenlegi helyzetének hiánytalansága következtében egyes helyeken az árak egy kevésbé estek. Párisban is nyugodt volt az irányzat, bár a hét végén egy kis áremelkedés volt. Az amerikai piac sokheti szilárdságát ellanyhulás váltotta fel, minek oka a kubai cukorszállítás megindulása. A világ látható cukorkészlete 313 000 tonnával nőtt és most 3 662 000 tonnára rug a múlt év ezen időszakára eső 2 800 000 tonnával szemben.

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, január 26. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramon felüli súlyban) 128-130 fillérig. Öreg közép (páronként 300-400 kgr-ig terjedő súlyban) 118-120 fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogramon felüli súlyban) 125-126 fillérig. Fiala közép (páronként 280-320 kilogramon terjedő súlyban) 124-125 fillérig. Fiala könnyű (páronként 250 kilogramon terjedő súlyban) 124-125 fillérig. — II. Magyar 2. rendű: Nehéz (páronként 380 kilogramon felüli súlyban) 118-120 fillérig. Közép (páronként 340-380 kilogramon terjedő súlyban) 118-120 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramon terjedő súlyban 118-120 fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 360 kilogramon felüli súlyban 124-125 fillérig. Közép (páronként 340-360 kilogramon terjedő súlyban) 122-123 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramon terjedő súlyban 120-122 fillérig. — IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (páronként 340 kilogramon felüli súlyban) 118-120 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramon terjedő súlyban) 118-120 fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 360 kilogramon felüli súlyban) 124-125 fillérig. Közép (páronként 340-360 kilogramon terjedő súlyban) 122-123 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramon terjedő súlyban) 120-122 fillérig. A hízott sertés árszűrésének szilárd.

Regény-Gsarnok.

Gizike sir.

Írta: **Göndör Ferenc.**

Illathullámok hömpölyögtek akkoron. Ibolyás volt a levegő és gyönyörű színfóniák csengtek be a lelkeket. Ömlöttek, áradtak a puha, fehér melódiák és zsongtak a szomorú örömek.

A sarkon, ott azon a szűk kis utcasarkon, ha leszállt az alkony: gyönyörűség hajnal hasadt ki a sötétből: rózsaszínű fátyolteste odaborult a Gizike remegő alakjára. Nagy ölelések estek akkor. A virágáros boltból egyenesen a László karjai közé futott Gizike. Nagy László nagyon jó és nagyon szerencsétlen poéta volt. Gizike szerette őt és bánta az írásait.

Leányos lelkét megejtették a szomorú szép verssorok. Rajongva olvasta a róla zengő énekeket és oseresznyepiros ajka csókra csucorodott, valahányszor az ő édes poétája megfogta a kezét.

Tiszta, hófehér leány volt Gizike és szép volt az ő arca. Tejfehér bőrének már vánsima zománcán átmutasztalt a rózsaszínű vére. Piros és meleg lehetett az ő vére, de így rózsaszínűnek tetszett. Nagy László csábitotta ez a kíváncsú, szűz fehérség és amikor azok a keskeny, meleg karok a nyaka köré fonódtak, meggyuladt a vére. Kívánta azt a félnéken reszkető lamvas, fehér leányteat, amely illatos, szűzi mi voltában magához láncolta őt. A körvonalai félnékek, határozatlanok voltak — mint a Gizike lelke is — és mégis volt ebben a keskeny, gyöngye leánytestben valami csábitó. Erről szóltak a László énekei, színesen és ritmikusan.

Gizike legnagyobb szerelme László volt. Azonban kis szerelmei László előtt már voltak neki. Azelőtt mindenkire egyképen mosolygott, most Lászlóra mosolyog legszelbben, de a virágüzletben mosolyog ő mindenkire, aki virágot vesz. Sőt olyanokra is mosolyog, akik nem vesznek virágot. Ha a férfiak megsimogatják az arcát, azt ő szívesen veszi. Haragudni soha sem szokott. Aranyos a kedélye és hagyja magát szeretni mindenkivel. De mikor leszáll az alkony, akkor ő mindenkit elfelejt és sugárzó leányosságában, kacagó szemekkel fut a sarokra a Nagy László karjaiba. Ekkor ő az igazi, a meleg, az üde, a boldog Gizike, aki maga az odaadás, a szerelme. A teste megreszket; odaomlik vonagló tagokkal a Nagy László karjai közé. Aztán mennek, mennek. Amerre kevesen járnak, amerre senki sem jár. Ezekből a nagy járásokból mindig féhéren tért meg Gizike. Pedig a vére haragosan csörtetett finom kék erseiben. László, a nagyon jó és nagyon szerencsétlen költő hamvadt a lángtól. A Gizike táncos teste ejtette meg és azt a gerjedelmektől vonagló leányteat nem bántotta László, a költő...

Alkonyatkor csak felhasadoztak a szerelme gerjedelmes hajnalai. Az a sarok minden este csókok csattanásának volt boldog szemléltje. A nagy járások belenyúltak az éjszakába és nem lankadtak a tüzes gerjedelmekkel teli csókok Buja lihegésbe futtak olykor a fénylő csókáradoatok, ám — László költő tudná miért — ezek az áradások természetlenek valának. A véráradásokat megakadályozta egy érzés Lászlónak, a költőnek oldaláról.

Végre is Gizikének nagyon megáradt a vére és egyszer a nagy járások után, éjszakának idején elment — az újságok úgy írták, hogy megszökött — egy pincérrel.

Hírek szólottak a kis Gizi további utjáról. Olyan volt az, mint a többi kiröppent kurtaszoknyás leányoké. A pincért csakhamar meguntta és elhagyta. Fegyvereinek biztos tudatában fölkerült a fővárosba. Budapest szereti a kis Gizákat. Mohón fogadja karjaiba és kiszívja a vérüket mind. Gizike nem állt meg az utcán.

(Folyt. köv.)

Meglepő jó hatásának bizonyított

írja **Kossuth Ferenc, Dr. Rózsaffi Alajos** a budapesti m. kir. államrendőrség főorvosa, **Dr. Tóthfalussy Gyula** a MÁV. h. főorvosa **Hindy Szabó László**, belügy tanácsos, **Báró Bánffy Farkasné**, számtalan előkelő orvos stb.

Indaszesz

(sósborszesz)

csusz, rheuma, fejfájás, ellen.

DEBRECENBEN kapható: Komlóssy Lajos, Rick József, Kiss József, Mogyoróssy Győző, Hernády Pál, David Zoltán, Lusztig és Bán, Róth Antal, Darvas Miksa, Bős-roményi István, Somogyi Kálmán, Balogh M. I., Deutsch Lajos, Lindenfeld Jenő, Félégyházi János, Parti Ferenc, Kentsek Géza, Máyer Jenő uraknál. HAJDU NÁNÁSON: Schlachta János urnál.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 40000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: **J. Serravallo-nál** Triest-Barcola.

A gyógyszertárban pedig 1/2 lit. 2 K. 60 fillér.
1 " 4 " 80 "

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatörős, göres és más idoges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad. „Haltu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Globin

Legjobb és legfinomabb szívalisztószer

Tiszavidéki Mező-Gazdák szövetkezete

DEBRECEN, Széchenyi-utca 1.
Telefon 458.

Az 1906 ik évi I számú árjegyzékünk: vetőmagvak, takarmánycikk, kőszén, műtrágyafélék, szalonna és zsír, olaj és kenőcsök, zsákok és ponyvák, gazdasági és technikai cikkek és gözeke bérszántásról megjelent és kívánatra bérmentve küldjük.

Olasz ciroktermelésre

vonatkozó előnyös feltételekről, — holdankint 40 korona kamatmentes előleg-nyújtás stb. — kétséggel szolgálunk felvilágosítással.

Egyben felhívjuk a t. c. gazdaközönséget a szövetkezetünkbe való belépésre.

A Magyar Cirokipar

Részvénytársaság Budapesten.

A t. gazdaközönség figyelmét felhívja azon körülményre, hogy igen előnyös feltételek mellett hajlandó

olasz cirok

termelésére előszerződéseket kötni egy vagy több évre. A szerződési feltételekkel, valamint a termelésre vonatkozó minden utbizgatással készséggel szolgál Hajdumegyei képviselője

Holländer Adolf és Fia cég
Debrecen, Piac-utca 28. szám.

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vízgyógyintézeje,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vízgyógymódok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásvány fürdők, forróvíz kezelés, Vibrációs massage hizláló és soványító gyógmód. Inhalatók. **Javallatok:** Idegesség minden neme szív, tüdőbaj Edző eljárások. Izell és izem csúsznál forró lékezőéssel bántatos gyógyeredmények. — Kiténő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet Felvilágosítással szívesen szolgál:

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője

Atnedvesedtek már az ön lábai?

Nem mert én nedves időben

Storm Slipper

vagy

Hócipőket

viselek, melyek Boston Rubber Shoe Co. Bostoni gyárából valók, könnyűek és elegánsak Kaphatók: Kálnai Lipót, Fekete Jakab és Mandel Lipót üzletében DEBRECENBEN. Vezérképviselőt Ausztria Magyarország részére: Wellisch Frankl és Társa. Bécs I. Fleischmarkt 12 és 14.

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitünően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz. Szétküldési raktár: Bécs.

Járassa és olvassa a

„Biztosítási és Közgazdasági Lapokat”

minden szakember

E lap kilenc évi fennállása alatt fényesen beigazolta szükséges és nélkülözhetlen voltát és méltán rászolgált arra a hatalmas pártfogásra, melyben az igazgatóságok részesítették és hivatalból is ajánlották.

A lapot egy szerkesztőbizottság vezeti, amely bizottságban minden társulattól részt vesz egy-egy szakember s így a lap — az osztrák-magyar monarchia összes lapjai között — a legjobban értesült szakújság.

Pontosan beszámol a biztosító-intézetek működéséről, közli a kinevezéseket előléptetéseket, fontosabb biztosítási pereket, híreket, belföldi eseményeket. „Külföld” rovatában beszámol az idegen országokban törtétekről. A lap mindig friss, mindig változatos és hasznos, mert aki állást és tisztviselőt keres, leghamarább e lapnál érhet célt.

Előfizetési ára egész évre 5 frt. negyedévre 1 frt. 50 kr.

Kérjen mutatványszámát a kiadóhivataltól,

Budapest, VII, Vörösmarty-utca 14,

A lap Bécsben német nyelven is megjelenik!

Biztosítással foglalkozóknak nélkülözhetlen!

Kartársak támogassátok e lapot!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A „DEBRECEN” szerkesztőségének és kiadóhivatalának

Telefon száma **412.**

Eladás.

Ocsó bor!

tiszán kezelt faj borok haphatók MERKLI FERENCnél Fűvészkert-u. 14. 1 liter Ezerjó 25 kr. Rizling 26 kr. Ezerjó Ó 30 kr. Rizling 40 kr. — 1 K. törm. csokoládé 90 kr. 00 K. száraz cser-tőlgyfa 1 frt. haza szállítva. Telefon 374. Bor 5 és 10 literes ballonokban is kapható.

Egy férfi szakács jó bizonyítvánnyal állást keres. Címe Eötvös-utca 27 szám. Molnár János.

Egy 8 ló erejű eséplő garnitúra jutányos áron eladó. Kertész-u. 1.

„Tiszti szivarka hüvely” valódi Egyiptomi „Verge egészségi papírból” minden darab be szőtt nicotin fogval ellátva csakis Merkli-nél kapható Fűvészkert u. 14. Telefon 374 mert ott van a világhírt „Progress” egészségi hüvely gyár főraktára s csak ott kapható 100 db „Tiszti” hüvely 10 Rákócsy 14 Ambré 12 — Kling 08 kr.

Jó osaládból való fiu tanulónak felvétetik Bősörményi István fűszer üzletében Petöfi tér 12. szám.

Regények, díszművek mindennemű könyvek új és használt állapotban potom áron kaphatók Harmathy könyvkereskedésében Fűvészkert-u. 13. Régiségek megvételnek. Könyvek részlet fizetésre is kaphatók. Telefon. 374.

Közönséges csomag posta könyv felében kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz

1906. Farsangi idényre

ajánljuk a legdivatosabb béli kelmőinket, 120 cm. fehér és színes francia batisztokat. Selymek: Christalin, Rádium, Pongonette, Taftt-Messaline, Lionnaise divatos bál színekben.

Egyes beosztott, félig kész, himzett batiszt és csipkés díszített selyem ruhák 20 koronától feljebb.

Selyem és csipke sálók, legyezők, bál keztük, fehér és színes attórt harisnyák nagy választékban, olcsó szabot árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

(Vászon, divat és szőnyegáruház)

DEBRECEN, RÓZSATÉR.

5 korona és több napikereset.

Házimunka-kötőgép-társaság. Kerestetek minkét nembeli egyének gépjánkon való kötésre, Egyszerű és gyors munka egész éven, otthon végezhető. Nem kell előkészütség. Távoltság nem batároz. a munkát mi adjuk el.

Házimunka-kötőgép-társaság **Thomas H. Whitlick és Tsa.** Prága, Petersplatz 7-25. Budapest, IV. Havas utca 3-25 sz.

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kötésszerűleg megvettünk a **Legnagyobb vászonszövőgyárak**

egyikétől **10000 vég 30 rőfös** legkitűnőbb minőségű vásznot, tehát szállíthatunk minden magántogyasztónak és viszontelárusítónak

legelsőrendű rumburgit . . . . . 84 ctmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat . . . . . 84 „ „ 6 „ 10 „

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges bektldése mellett.

Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik.

Senki el ne mulasztja e soha vissza nem téré kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruház

Budapest V. Váci-körut 26.

„ÜSTÖKÖS”

legelterjedtebb és legrégebbi élelclap.

49. évfolyam.

Megjelen minden csütörtökön.

Művésziesen illusztrált: adomái, kitűnő rovatai folytán a legkedveltebb hetilap

Előfizetési ára: 1/4 évre 4 korona.

Lapunk előfizetői (nyilvános helyiségek kivételével) 3 koronáért kapják, ha általunk rendelik meg az „Üstökös”, vagy egy címszallagot bektldenek

a szerkesztőség és kiadóhivatal címére:

BUDAPEST, VI. kerület, Desseffy-utca 26. szám.

Utalványok így címezendők: ÜSTÖKÖS—BUDAPEST.

Ajándék! Minden előfizető megkapja ujev után a „Jókai 25 regénye modern kiadásban” című illusztrált díszkötetet. (Egy album Pál Hugó illusztrációival.)

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

az egyedüli foglalkozási játék a melyel a gyermekek mindig szívesen játszanak. Egyik játékszer sem oly sokoldalú, érdekes és olcsó, mint az elpusztíthatatlan Horgony-Kőépítőszekrény, mely minden egyes kiegészítőszekrényvel tanulságosabbá és a gyermekek nézve kedveltebbé válik. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény a gyorsan kedvelté vált

Horgony-Hidépítőszekrények

által is természetesen kiegészíthető, úgyhogy a gyermekek egy ilyen szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak.

Hogy mindenkoru gyermek számára egy megfelelő szekrényt köépítőszekrény árjegyzéket, mely kívánatra ingyen bektldetik és számos építési minta és felette érdekes elismerő nyilatkozatot tartalmaz.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények, valamint a Horgony-Mozsák- és egyéb felette érdekes rakási játékok minden finomabb játékszerüzletben 75 fillértől, 1,50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A sok utáztat miatt azonban bevásárláskor igen óvatossak legyünk és minden egyes szekrényt a híres „Horgony” gyárjegye nélkül, mint hamisítvány visszautasítsunk; mert okatlan volna jó pénzt egy értéktelen hamisítványért kidobni! A ki zenekedvelő, az kérjeu még árjegyzéket a híres mperator zenélőművekről és beszélőgépekről.

Richter F. Ad. és Társa,

kir. udvari és kamarai szállítók, BEUS,

Iroda és raktár: I. Operngasse 16, Gyár: XIII.1 (Hietzing).
Rudolstadt, Nürnberg Olten (Svájc), Rotterdam, Szt.-Pétervá, New-York